

A Fővárosi Ítéltábla dr. Magyar Gábor ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, ... jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. szeptember 15. napján meghozott, 65.P.27.015/2010/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes a ... -i számában és annak online kiadásában a „...” című cikkben, annak valótlan állításával, hogy a ...-katasztrófa azon klienseinek, akik ... irodájával megbízási szerződést kötöttek és meggondolták magukat, azoknak már felszámítottak 50.000 forint óradíjat, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Az alperest a további jogsértéstől eltiltja és kötelezi, hogy 15 napon belül az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését jelentesse meg a ... című napilapban és annak online kiadásában, egyidejűleg nyilatkozatban fejezze ki a jogsértés miatti sajnálkozását.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint nem vagyoni kártérítést, valamint 51.000 (ötvenegyezer) forint első- és másodfokú perköltséget, amely összegből 45.000 (negyvenötezer) forint után áfa megfizetésére is köteles.

Kötelezi az alperest, hogy Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 57.000 (ötvenhétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 21.000 forint kereseti illetéket és az alperesnek 15 napon belül 30.000 forint perköltséget.

Ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 78. § (1), (2) bekezdéseit, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II. és III. részeit, valamint az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatát.

Kifejtette, hogy a felperes mint jogi tevékenységet végző ügyvédi iroda a tevékenységével kapcsolatos szakmai szempontú értékelést a közérdekű ügyben tűrni köteles. A véleménynyilvánítás szabadsága általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is.

Rámutatott, hogy a felperesi ügyvédi iroda a társadalom nagy részét is közvetlenül érintő, másrészt a társadalom általa figyelemmel kísért katasztrófa áldozatait képviselő ügyvédi irodaként a társadalom bírálatának is ki van téve. Ebben a vonatkozásban nagyobb fokú tűrőképességgel kell rendelkeznie, mint egy átlag ügyvédi irodának, mert a katasztrófa áldozatainak képviselete során kifejtett tevékenysége elemzés, értékelés és kritika tárgya is lehet.

Az elsőfokú bíróság rámutatott továbbá arra, hogy a perben az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a felperest bíráló kijelentései valós alapon nyugszanak, nem okszerűtlen kritikák, hanem kifejezetten jogszerű bírálatok. Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy az alperesi újságírónak nincs alkotmányos joga olyan valótlanságokat közölni, melyek a felperesi iroda jóhírét sértik.

Nem jogsértő azonban annak az eseménynek az alperesi cikkben való megemlézése, hogy a felperesi irodának voltak olyan ügyfelei, akik meggondolták magukat és megbízót (helyesen megbízottat) kívánnak váltani. Ennek során a megbízók azt a tájékoztatást kaphatták, hogy a jogviszony megszüntetésének esetére 50.000 forintos óradíjat számítanak fel a részükre. A perben meghallgatott két ügyvéd vallomása azt valóban nem erősítette meg, hogy ilyen tartalmú párbeszéd a felperesi iroda alkalmazottai és ügyfelei között ténylegesen lezajlott. Kiemelte, hogy a felperes keresete szerint az volt sértő az alperesi írásból, hogy olyan színben tünteti fel az irodát, mint amely érdemi munkavégzés nélkül, ügyfeleit megtévesztve szerez bevételeket. Ezt a következtetést azonban az olvasók nem a cikkrészlet valótlanága alapján vonhatják le, hanem a cikkhez illusztrációként csatolt szerződés elemzésével. Még ha a következtetés nem is teljesen okszerű, a téves vélekedés kialakulását, jóhírnevet sértő kijelentésként sérelmezni nem lehet. Kiemelte, hogy nem annak van relevanciája, hogy a felperes ténylegesen fel is számítja-e a szerződésben biztosított óradíjat azoknak, akik megszüntetik a vele

kötött megállapodást, hanem annak, hogy ilyen kitételt a szerződés egyáltalán tartalmaz. Az az állítás, hogy vannak olyanok, akiknek már fel is számították a díjat, nem volt bizonyított, ez azonban nem lehet sértő a felperes személyére nézve, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Utalt arra is, hogy a felperes a sajtóhelyreigazítási eljárásban ugyan pernyertes lett, de ez a döntés a személyiségi jogi perben eljáró bíróságot nem köti, ugyanakkor az objektivitás kritériuma a sajtóperben szigorúbb, mint a jóhírnév megsértése miatt indított személyiségi perben. A sikeres jogérvényesítés feltétele a közlés objektív valótlanágán túlmenően a sértő jelleg, ami a perben nem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság a perköltséget a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

Előadta, hogy az alperesi írásból az tűnik ki, hogy az ügyvédi iroda rövid idővel az ügyvédi megbízási szerződés megkötése után, érdemi munkavégzés nélkül, a magukat meggondoló ügyfelek felmondása esetén, őket mintegy szankcionálva, már fel is számított 50.000 forintos óradíjat. Ez a közlés mindenképpen tényállításnak minősül, melyet az különböztet meg a véleményről, hogy valóságtartalma objektíve megítélhető. Az a kijelentés, hogy „akik ... irodájának aláírtak, s meggondolták magukat, azoknak már felszámítottak ötvenezer forint óradíjat” tényállítás. Ez a közlés a teljesítést igazoló pénzügyi bizonylat, megfizetésre való felhívás, vagy a teljesítő ügyfél nyilatkozata alapján objektíve igazolható lehetne. Az alperesnek kellett volna a perben azt bizonyítania, hogy kijelentései valós alapon nyugszanak, erre azonban nem került sor. A valótlan tényállítás terjesztése pedig nem lehet jogszerű. Álláspontja szerint a jogsértés megállapításának nem feltétele annak bizonyítása, hogy a hátrányos megítélése ténylegesen be is következett.

A ténybeli alapot nélkülöző tényállításokat és az azokon alapuló dehonesztáló kijelentéseket nem kell tolerálnia. Az újságírónak azért is ellenőriznie kellett volna a tényállítás valóságtartalmát, mert kételyeket ébreszthetett volna benne, hogy a kritika alapjául szolgáló értesülés a felperesi ügyvédi iroda egyik konkurensétől származott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

A fellebbezés alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletével nem értett egyet, ezért azt a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A Fővárosi Ítéltábla általánosságban azt emeli ki, hogy a Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint, a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint, a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint, a felperes által sérelmezett, ...nak tulajdonított nyilatkozat sem a nyilatkozó, sem a lap részéről nem állásfoglalás, illetőleg kritika a felperesi ügyvédi iroda által alkalmazott megbízási feltételről, hanem egy határozott állítás. Annak félreérthetetlen kifejezése, hogy bizonyos személyeknek, akik az irodával megbízási szerződést létesítettek, fizetési kötelezettségük keletkezett, mert a szerződéses jogviszonyt nem kívánták fenntartani. A „felszámítottak” múlt idejű ige alkalmazása egyértelműen egy esemény tényszerű bekövetkezésére utal. Az írásban alkalmazott megfogalmazás nem csak egy jogi lehetőséget vázol fel, hanem a felperes határozott tevékenységére utalt.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy a szöveg értelmezését és tartalmi vizsgálatát az alapján kell elvégezni, hogy az átlagolvasó a megjelentetett hírből milyen következtetést vonhat le.

A PK 12. számú állásfoglalás II. pontja szerint, a sajtó-helyreigazítási igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

Ennek alapján a perbeli esetben azt kellett vizsgálni, hogy a sérelmezett kitételnek van-e tényleges valóságapja. A perben lefolytatott bizonyítás eredményeként nem lehetett kétséget kizáró módon arra következtetni, hogy a felperes által sérelmezett cikkbeli kitétel szerint, a felperes ténylegesen felszámította valamely ügyfelének a szerződésben foglalt megbízási díjat. Ebből következően valótlan volt az a tartalmú közlés, mely szerint az ügyvédi iroda követelést érvényesített korábbi megbízójával szemben.

A közlés sértő jellegének szempontjából jelentősége van annak, hogy a cikk címének és szövegének összevetése alapján a lényegi mondanivaló abban ragadható meg, miszerint a felperesi iroda egy környezeti katasztrófa áldozatainak jogi képviselőjét jelentős ellenszolgáltatás fejében végzi el, és a felmondások esetén pedig figyelmen kívül hagyva a károsultak amúgy is szorult helyzetét, érdemi munkavégzés nélkül, magas díjat követel. Ezzel az alperes olyan színben tüntette fel a felperest, mint amely érzéketlen a károsultak helyzetét illetően, és ez mindenképpen sértő a felperesi ügyvédi irodára nézve.

A másodfokú bíróság mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva, a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította a

jogsértés tényét, és a kereset szerinti elégtételadásra is kötelezte az alperest a Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja szerint. Úgy ítélte meg továbbá, hogy a felperest - a köztudomású tények alapján - bizonyosan nem vagyoni kár érte a jogsértő közlés miatt, mert megítélése hátrányosan megváltozott. Az általa követelt nem vagyoni kártérítés összege nem haladja meg azt a mértéket, mint amelyet a hasonló jellegű jogsértések esetén a hátrányok kiküszöbölésére a bírói gyakorlat kialakított, ezért ennek megfizetésére kötelezte az alperest a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja, 339. § (1) bekezdése, valamint a 355. § (1) és (4) bekezdései alapján.

A felperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért másodfokú perköltségét a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles viselni. A másodfokú perköltség a felperesi jogi képviselő 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított munkadíja (45.000 forint), valamint a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére lerótt 6.000 forint illeték költség.

Az alperes köteles viselni továbbá a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket 6/1986.

(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint. A másodfokú bíróság az illetékfizetési kötelezettség számításánál a perköltségként fizetendő 6.000 forintot az összesen 63.000 forint illetékből levonta, ezért az alperesnek összesen 57.000 forint illetékfizetési kötelezettsége keletkezett a Magyar Állammal szemben.

Budapest, 2012. május 15.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő